

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos socialinės
apsaugos ir darbo ministro
2012 m. lapas 18 d.
isakymu Nr. AA-340

**STATYBINIO Keltuvo OPERATORIAUS
MOKYMO PROGRAMA**

TRAINING PROGRAMME FOR OPERATOR OF BUILDERS HOISTS

Programos valstybinis kodas: 260058202

Suteikiama teisė: **dirbti statybinio keltuvo operatoriumi**

Reikalavimai amžiui: **ne jaunesnis kaip 18 metų**

Reikalavimai išsilavinimui: **pagrindinis**

Reikalavimai kvalifikacijai: **nenustatyti**

Reikalavimai darbinei patirčiai: **nenustatyti**

Mokymo trukmė: **36 val. (1 savaitė)**

MOKYMO PROGRAMA SUDERINTA:

Valstybinė darbo inspekcija prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos
(institucijos pavadinimas)

Lietuvos Respublikos vyriausiojo valstybinio darbo inspektoriaus
pavadootoja Svetlana Černuševič
vyriausiojo valstybinio darbo inspektoriaus pavaduotoja
(pareigos, vardas, pavardė, parašas) *Svetlana Černuševič*

2012 m. gegužės mėn. 30 d.

Programą vertinusių ekspertų išvada:

Mokymo programa atitinka nustatytus reikalavimus ir yra tinkama igyti kompetencijai, reikalingai teisės aktų reglamentuojamam darbui atlikti

Ekspertų pareigos, vardai, pavardės, parašai ir data

Valstybinės darbo inspekcijos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Inspektavimo organizavimo, priežiūros ir informavimo skyriaus vyriausioji darbo inspektore
Jolita Urbanavičienė *Jolita Urbanavičienė*

Valstybinės darbo inspekcijos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Technikos ir normatyvų skyriaus vyriausioji darbo inspektore Irena Mikalajūnienė *Irena Mikalajūnienė*

2012 m. balandžio mėn. 27 d.

TURINYS

1. Mokymo programos apibūdinimas.....	3
2. Mokymo planas.....	5
3. Reikalavimai mokytojams.....	7
4. Reikalavimai metodiniams ir materialiesiems ištekliams.....	8
5. Baigiamasis mokymosi pasiekimų vertinimas.....	10

MOKYMO PROGRAMOS APIBŪDINIMAS

Mokymo programos rengimo pagrindas ir tikslas

Statybinio keltuvo savininkas, siekdamas užtikrinti saugų keltuvo naudojimą, privalo paskirti Mokymo ir atestavimo darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais bendrųjų nuostatų nustatyta tvarka išmokytą ir atestuotą statybinio keltuvo operatorių. Programos tikslas – parengti statybinio keltuvo operatorių, gebantį saugiai valdyti (naudoti) statybinį keltuva, įskaitant ir krovinius statybinius keltuvus su prieinamomis platformomis, saugiai jį prižiūrėti bei patikrinti keltuvo saugos įtaisus, taip pat užtikrinti saugų keltuvo naudojimą pagal paskirtį. Vadovaujantis Statybinių keltuvų naudojimo ir priežiūros taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2009 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. A1-707 (Žin., 2010, Nr.3-128), statybinio keltuvo operatoriais gali būti ne jaunesni kaip 18 metų amžiaus asmenys. Žmonėms ir kroviniams kelti skirtiems statybiniams keltuvams valdyti nebūtina skirti operatorių, tačiau keltuvo savininkui, naudotojui ar statybietės darbų saugos koordinatoriui nustačius griežtesnes žmonėms ir kroviniams kelti skirtų statybinių keltuvų naudojimo sąlygas, tokius keltuvus valdančius asmenis galima apmokyti pagal šią mokymo programą.

Statybinių keltuvų mokymo programa parengta vadovaujantis Mokymo ir atestavimo darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais bendraisiais nuostatais patvirtintais Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. birželio 17 d. įsakymu Nr. A1-287/V-611 (Žin., 2011, Nr. 76-3683), Statybinių keltuvų naudojimo ir priežiūros taisyklėmis, Darbo įrenginių naudojimo bendraisiais nuostatais, patvirtintais Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 1999 m. gruodžio 22 d. įsakymu Nr.102 (Žin., 2000, Nr. 3-88), Darbuotojų saugos ir sveikatos srities mokymo programų rengimo ir įteisinimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2011 m. kovo 28 d. įsakymu Nr. A1-163 (Žin., 2011, Nr. 38-1824), ir Darbuotojų saugos ir sveikatos srities mokymo programų rengimo, atnaujinimo (keitimo) organizavimo ir vertinimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos vyriausiojo valstybinio darbo inspektoriaus 2011 m. birželio 29 d. įsakymu Nr. V-142 (Žin., 2011, Nr.83-4075). Atsižvelgiant į Statybinių keltuvų naudojimo ir priežiūros taisyklių reikalavimus, pakoreguotas mokymo programos pavadinimas.

Mokymo programoje numatytos 24 valandos teoriniam mokymui, kuris organizuojamas mokymo įstaigoje, ir 12 valandų praktiniam mokymui įmonėje ar mokymo įstaigoje, realias darbo sąlygas atitinkančiose praktinio mokymo vietose. Vykdamas praktinį mokymą įmonėje pagal praktinio mokymo sutartį, mokymo įstaiga turi pateikti praktinio mokymo planą ir užtikrinti, kad praktinį mokymą įmonėje vykdytų praktinio mokymo instruktorius, atitinkantis mokymo programoje nustatytus reikalavimus, bei įsitikinti, ar bus sudarytos tinkamos sąlygos įsisavinti statybiniams keltuvams valdyti reikalingus įgūdžius. Praktinio mokymo metu besimokantieji turėtų įgyti statybinio keltuvo valdymo ir krovinių kėlimo juo darbo įgūdžių.

Mokymosi rezultatai įvertinami egzaminu, kuris apima teorinių žinių tikrinimą ir praktinių įgūdžių vertinimą. Teorinės žinios tikrinamos testu, kurio klausimai yra sudaryti iš baigiamojo vertinimo dalyje nurodytų mokymosi pasiekimų. Vertinant praktinius įgūdžius, tikrinami gebėjimai saugiai pakrauti įvairius krovinius į statybinį keltuva ir juo kelti.

Programą parengė VŠĮ Alytaus darbo rinkos mokymo centro vyresnysis darbuotojų saugos ir sveikatos mokytojas Bronius Petkus,

Mokymosi pasiekimai

Eil. Nr.	Mokymosi pasiekimai
1.	Žinos potencialiai pavojingų įrenginių naudojimo reikalavimus
2.	Žinos, kokios yra statybinių keltuvų rūšys, išmanys jų konstrukciją ir veikimo principą
3.	Išmanys statybinio keltuvo valdymo bei saugos įtaisus, stabdžių sistemą ir kitus apsaugos elementus, supras jų veikimą
4.	Gebės patikrinti valdymo bei saugos įtaisus, stabdžių sistemą ir kitus apsaugos elementus statybiniuose keltuvuose
5.	Žinos, kaip saugiai pastatyti ir valdyti statybinį keltuvą
6.	Žinos, kaip organizuoti statybinių keltuvų priežiūrą įmonėje
7.	Mokės atlikti statybinio keltuvo kasdieninį patikrinimą prieš darbą
8.	Mokės patikrinti ir įvertinti statybinio keltuvo elektros bei kitos įrangos būklę
9.	Mokės nustatyti keltuvo pavojingą zoną
10.	Mokės saugiai pakrauti ir transportuoti krovinius statybiniu keltuvu ir, kilus pavojui, gebės imtis priemonių rizikai sumažinti ar pašalinti
11.	Žinos, kaip elgtis įvykus nelaimingam atsitikimui darbe ar incidentui
12.	Žinos statybinių keltuvų naudojimo ir priežiūros taisyklių, gaisrinės saugos ir elektroapsaugos reikalavimus, darbuotojų teises ir pareigas saugos ir sveikatos srityje

MOKYMO PLANAS

Eil. Nr.	Temų, potemių pavadinimai	Valandų skaičius		
		teorijai	praktiniam mokymui	praktinei užduočiai atlikti
I. TEORINIS MOKYMAS				
1.	Bendrieji reikalavimai	2	-	-
1.1.	Potencialiai pavojingi įrenginiai. Teisės aktai, reglamentuojantys statybinių keltuvų naudojimą ir priežiūrą	1	-	-
1.2.	Statybinių keltuvų naudojimo ir įrenginio naudojimo dokumentacijos reikalavimai	1	-	-
2.	Statybinių keltuvų konstrukcija ir veikimo principas	7	-	-
2.1.	Statybinių keltuvų rūšys, jų techninių parametrų analizė ir reikšmė darbui	1	-	-
2.2.	Statybinio keltuvo tipinė konstrukcija, veikimo principas	1	-	-
2.3.	Statybinio keltuvo valdymo ir saugos įtaisai	1	-	-
2.4.	Gaudytuvų konstrukcijos ir jų veikimas	1	-	-
2.5.	Galiniai išjungikliai, jų paskirtis ir veikimas	1	-	-
2.6.	Stabdžiai, jų konstrukcijos, veikimas ir reguliavimas	1	-	-
2.7.	Valdymo aparatų ir keltuvų valdymas	1	-	-
3.	Statybinių keltuvų pastatymas ir naudojimas	10	-	-
3.1.	Statybinių keltuvų nuolatinės priežiūros organizavimas	1	-	-
3.2.	Statybinių keltuvų pastatymas, techninės būklės tikrinimas, jo tikslai ir tikrinimo periodiškumas	1	-	-
3.3.	Pavojingų zonų nustatymas Statybinio keltuvo patikrinimas prieš darbą	2	-	-
3.4.	Krovinių pakrovimas ir iškrovimas ir saugus jų transportavimas statybiniais keltuvais	1	-	-
3.5.	Statybinio keltuvo operatoriaus funkcijos	2	-	-
3.6.	Statybinių keltuvų naudojimo dokumentacija	2	-	-
3.7.	Statybinių keltuvų gedimai ir priežastys, dėl kurių gali įvykti nelaimingi atsitikimai ar incidentai	1	-	-
4.	Bendrieji darbuotojų saugos ir sveikatos reikalavimai	5	-	-
4.1.	Darbuotojų teisės ir pareigos, darbdavio	1	-	-

	pareigos, numatytos Darbuotojų saugos ir sveikatos įstatyme			
4.2.	Profesinės rizikos vertinimas ir pavojų, kylančių dirbant su statybinio keltuviu, nustatymas	1	-	-
4.3.	Saugos eksploatuojant elektros įrenginius taisyklės	1	-	-
4.4.	Gaisrinė sauga. Gaisro gesinimo priemonės ir būdai	1	-	-
4.5.	Nelaimingų atsitikimų priežastys. Darbuotojo veiksmai įvykus incidentui ar nelaimingam atsitikimui	1	-	-
II. PRAKTINIS MOKYMAS				
1.	Instruktavimas praktinio mokymo vietoje	-	1	-
2.	Statybinio keltuvo paruošimas darbui. Saugos įtaisų apžiūra, bandymas ir veikimo patikrinimas pagal gamintojo pateiktą naudojimo instrukciją	-	2	-
3.	Statybinio keltuvo gedimų nustatymas ir veiksmai jiems šalinti	-	2	-
4.	Statybinio keltuvo valdymas. Saugus krovinių transportavimas	-	2	-
5.	Supažindinimas su įrenginio naudojimo dokumentacija ir jos pildymu	-	1	-
6.	Savarankiškas darbų su statybiniais keltuvais atlikimas	-	4	-
Iš viso 36 val.		24	12	-
Baigiamojo vertinimo forma: teorinės žinios tikrinamos egzaminu raštu (testas); praktiniai įgūdžiai tikrinami vertinant praktinius darbus				
Baigiamajam vertinimui skiriamas laikas: teorinėms žinioms tikrinti skiriamos 1,5–2 valandos. Kiekvieno atestuojamojo praktiniams įgūdžiams įvertinti skiriama 15–20 minučių				

REIKALAVIMAI MOKYTOJAMS

Teorinį mokymą vykdančių mokytojų kvalifikacija, vadovaujantis teisės aktais ir siekiant užtikrinti mokymo kokybę, turi atitikti šiuos reikalavimus:

- privalo turėti aukštąjį (technologijos mokslų studijų srities) išsilavinimą;
- privalo turėti pedagogo kvalifikaciją arba pažymėjimą, patvirtinantį, kad Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro nustatyta tvarka išklaustyta pedagoginių-psichologinių žinių kursas;
- turi turėti ne mažesnę kaip vienerių metų darbo patirtį darbuotojų saugos ir sveikatos srityje;
- privalo turėti galiojantį kėlimo įrenginių priežiūros meistro pažymėjimą;
- privalo turėti darbuotojų saugos ir sveikatos specialisto pažymėjimą darbui statybos ekonominės veiklos rūšies įmonėse.

Mokytojams, dėstantiems bendrosios darbuotojų saugos ir sveikatos temas, netaikomas reikalavimas turėti kėlimo įrenginių priežiūros meistro pažymėjimą.

Mokytojai turi kelti kvalifikaciją, atnaujindami dalykines ir darbuotojų saugos ir sveikatos srities žinias.

Švietimo teikėjas, skirdamas asmenį dirbti mokytoju, turi atsižvelgti į Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo (toliau – Įstatymas) (Žin., 1991, Nr.23-593; 2011, Nr. 38-1804) 48 straipsnio 8 dalyje numatytus apribojimus asmenims, siekiantiems dirbti mokytojais. Asmenys, įgiję kvalifikaciją ne Lietuvos Respublikoje, įgyja teisę dirbti mokytojais, jeigu Įstatymo 48 straipsnio 4 ir 5 dalyse nustatyta tvarka pripažįstama atitinkama kvalifikacija.

Mokant įmonėje turi būti paskirtas praktinio mokymo vadovas, atsakingas už praktinio mokymo eigą pagal mokymo įstaigos parengtą mokymo planą. Praktinio mokymo (mokant įmonėje) vadovas turi atitikti šiuos reikalavimus:

- privalo turėti aukštesnįjį inžinerijos ar inžinerinių profesijų sričių arba jam prilygintą išsilavinimą; aukštąjį technologijos mokslų srities arba jam prilygintą išsilavinimą;
- privalo turėti kėlimo įrenginių priežiūros meistro ar kranų darbo vadovo pažymėjimą.

Praktinį mokymą vykdančių mokytojų (instruktorių) kvalifikacija turi atitikti šiuos reikalavimus:

- privalo turėti ne žemesnį kaip vidurinį išsilavinimą;
- privalo būti įgiję teisę valdyti statybinį keltuvą ar dirbti kėlimo įrenginių priežiūros meistrų;
- privalo turėti ne mažesnę kaip vienu metų kėlimo įrenginių valdymo darbo patirtį.

REIKALAVIMAI METODINIAMS IR MATERIALIESIEMS IŠTEKLIAMS

Mokymui reikalingi šie materialieji ištekliai:

1. Teorinio mokymo patalpos turi atitikti Lietuvos higienos normos HN 102:2011 „Įstaiga, vykdanči formaliojo profesinio mokymo programą. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“, patvirtintos Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. balandžio 7 d. įsakymu Nr. V-326 (Žin., 2011, Nr. 45-2112), reikalavimus. Mokinių skaičius grupėje negali viršyti įrengtų mokymo vietų skaičiaus klasėje (pagal pateiktus ekspertizei duomenis dėl pasirengimo vykdyti mokymo programą).

2. Praktinio mokymo vieta gali būti įmonės ar statybos objekto darbo vieta, mokymo įstaigos praktinio mokymo dirbtuvės, kuriose yra sumontuotas tinkamas naudoti statybinis keltuvas. Praktiniam mokymui skirta vieta įrengiama vadovaujantis darbuotojų saugos ir sveikatos teisės aktu reikalavimais. Mokymui gali būti naudojami tik Potencialiai pavojingų įrenginių valstybės registre registruoti statybiniai keltuvai, patikrinti įgaliotos potencialiai pavojingų įrenginių techninės būklės tikrinimo įstaigos ir atitinkantys teisės aktų reikalavimus jų naudojimui ir priežiūrai.

3. Įranga ir techninės teorinio mokymo priemonės: rašymo lenta, kompiuteris, įranga mokymo medžiagai demonstruoti, kita demonstracinė technika (vaizdo, projekcinė aparatūra ir pan.), dažniausiai rinkoje naudojamų statybinių keltuvų maketai, elektromagnetinio stabdžio ir stabdžio, turinčio hidrostūmiklį, kirtiklių, magnetinių paleidiklių, galinių išjungiklių ir valdymo aparatų pavyzdžiai, elektromagnetinių stabdžių reguliavimo stendas, įrenginio elektros schemos ir kt.

Mokymui reikalingi šie metodiniai ištekliai:

1. Parengta mokymo medžiaga pagal kiekvieną programos temą.
2. Dalijamoji mokymosi medžiaga besimokantiesiems.
3. Plakatai, skaidrės, filmuota medžiaga, schemos ir pan. vaizdinės mokymo priemonės mokymo plane nurodytoms temoms išdėstyti.
4. Statybinių keltuvų naudojimo dokumentacijos pavyzdžiai.
5. Testai, užduotys tarpiniams bei baigiamiesiems mokymosi pasiekimams įvertinti.
6. Teisės aktai:
  - 6.1. Lietuvos Respublikos potencialiai pavojingų įrenginių priežiūros įstatymas (Žin., 1996, Nr. 46-1116; 2000, Nr. 89-2742);
  - 6.2. Lietuvos Respublikos darbuotojų saugos ir sveikatos įstatymas (Žin., 2003, Nr. 70-3170);
  - 6.3. Darbo įrenginių naudojimo bendrieji nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 1999 m. gruodžio 22 d. įsakymu Nr.102 (Žin., 2000, Nr. 3-88);
  - 6.4. Techninis reglamentas „Mašinų sauga“, patvirtintas Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2000 m. kovo 6 d. įsakymu Nr. 28 (Žin., 2000, Nr. 23-601; 2007, Nr. 129-5249);
  - 6.5. Mokymo ir atestavimo darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais bendrieji nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. birželio 17 d. įsakymu Nr. A1-287/V-611 (Žin., 2011, Nr. 76-3683);
  - 6.6. Darboviečių įrengimo statybvietėse nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2008 m. sausio 15 d. įsakymu Nr. A1-22/D1-34 (Žin., 2008, Nr. 10-362);

6.7. Saugos ir sveikatos taisyklės statyboje DT 5-00, patvirtintos Lietuvos Respublikos vyriausiojo valstybinio darbo inspektoriaus 2000 m. gruodžio 22 d. įsakymu Nr. 346 (Žin., 2001, Nr. 3-74);

6.8. Saugos eksploatuojant elektros įrenginius taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010 m. kovo 30 d. įsakymu Nr.1-100 (Žin., 2010, Nr. 39-1878);

6.9. Įgaliotų įstaigų prižiūrimų ir valstybės registre registruojamų potencialiai pavojingų įrenginių (nurodant jų parametrus) sąrašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2004 m. lapkričio 9 d. įsakymu Nr. A1-246 (Žin., 2004, Nr. 166-6070);

6.10. Bendrosios gaisrinės saugos taisyklės, patvirtintos Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos direktoriaus 2005 m. vasario 18 d. įsakymu Nr. 64 (Žin., 2005, Nr. 26-852; 2010, Nr. 99-5167);

6.11. Saugos ir sveikatos apsaugos ženklų naudojimo darbovietėse nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 1999 m. lapkričio 24 d. įsakymu Nr. 95 (Žin., 1999, Nr. 104-3014);

6.12. Darbuotojų saugos ir sveikatos instrukcijų rengimo ir instruktavimo tvarka, patvirtinta Lietuvos Respublikos vyriausiojo valstybinio darbo inspektoriaus 2005 m. balandžio 20 d. įsakymu Nr.1-107 (Žin., 2005, Nr. 53-1817);

6.13. Statybinių keltuvų naudojimo ir priežiūros taisyklės, patvirtintos Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2009 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. A1-707 (Žin., 2010, Nr.3-128);

6.14. Potencialiai pavojingų įrenginių avarijų tyrimo nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos ūkio ministro 2006 m. rugpjūčio 4 d. įsakymu Nr.A1-232/4-306 (Žin., 2006, Nr. 88-3481).

7. Literatūra ir kt. informacijos šaltiniai:

7.1. Kitinas V. Darbuotojų sauga ir sveikata statyboje. Vilnius. Saulės spektras, 2003;

7.2. LST EN 12158-1:2000+A1:2010. Kroviniai statybiniai keltuvai. 1 dalis. Keltuvai su prieinamosiomis platformomis;

7.3. LST EN 12158-2:2000+A1:2010. Kroviniai statybiniai keltuvai. 2 dalis. Nuožulnieji keltuvai su neprieinamais krovinio perkėlimo įtaisais;

7.4. LST EN 12159:2002+A1:2009. Žmonėms ir kroviniams skirti statybų keltuvai su vertikaliai judančiomis kabinomis;

7.5. LST EN 1037:2000+A1:2008. Mašinų sauga. Netikėtojo paleidimo prevencija;

7.6. Valstybinės darbo inspekcijos parengti mokomieji leidiniai, skelbiami Valstybinės darbo inspekcijos tinklalapyje www.vdi.lt, skiltyje „Konsultuojame, teikiame paslaugas“;

7.7. kiti leidiniai.

Materialieji ir metodiniai ištekliai turi būti sistemingai atnaujinami, įvertinant darbo rinkoje naudojamus įrenginius bei kitas naujas tendencijas, ir atitikti techninius bei technologinius laikmečio reikalavimus.

BAIGIAMASIS MOKYMO SI PASIEKIMŲ VERTINIMAS

Baigiamasis mokymosi pasiekimų vertinimas organizuojamas vadovaujantis Mokymo ir atestavimo darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais bendraisiais nuostatais bei kitais teisės aktais, reglamentuojančiais atestavimą darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais.

Vertinami šie baigusio mokymo programą asmens pasiekimai:

- **teorinės žinios:** žino statybinių keltuvų rūšis, išmano jų konstrukciją ir veikimo principą, statybinio keltuvo valdymo bei saugos įtaisus, stabdžių sistemą ir kitus apsaugos elementus, jų veikimą, atvejus, kada draudžiama dirbti statybiniais keltuvais, ir draudžiamus kelti krovinius, saugaus statybinio keltuvo valdymo reikalavimus, statybinių keltuvų pastatymo reikalavimus ir jų priežiūros organizavimą įmonėje, nelaimingų atsitikimų darbe ir incidentų priežastis bei būdus jiems išvengti, veiksmų seką įvykus nelaimingam atsitikimui ar incidentui, statybinių keltuvų naudojimo ir priežiūros taisyklių reikalavimus;

- **praktiniai įgūdžiai:** sugeba paruošti darbo vietą, nustatyti pavojingą zoną, patikrinti valdymo bei saugos įtaisus, stabdžių sistemą ir kitus apsaugos elementus statybinuose keltuvuose, atlikti statybinio keltuvo kasdieninį patikrinimą prieš darbą, saugiai pakrauti įvairius statyboje naudojamus krovinius ir sklandžiai bei saugiai transportuoti juos statybinio keltuvu, nuleisti keltuvą avariniu būdu.

Įsisavintos žinios ir praktiniai gebėjimai tikrinami ir vertinami mokymo įstaigoje egzamino metu. Teorinės žinios tikrinamos testu, kuriame yra ne mažiau kaip 60 klausimų. Klausimai apima šioje dalyje įvardintas teorinių žinių kompetencijas. Testas laikomas išlaikytu, jeigu teisingai atsakyta į ne mažiau kaip 75 procentus pateiktų klausimų. Teorinių žinių vertinimo kriterijai nurodyti lentelėje:

Atsakyta	Įvertinimas balais
75–82% (45–49 kl.)	7 balai
83–89% (50–53 kl.)	8 balai
90–95% (54–57 kl.)	9 balai
96–100% (58–60 kl.)	10 balų

Vertinant praktinį pasirengimą, tikrinami gebėjimai ir įgūdžiai savarankiškai atlikti anksčiau nurodytas užduotis. Užduotys susideda iš 3 vertinimų:

1. statybinio keltuvo paruošimas darbui;
2. įvairių rūšių krovinių pakrovimas, statybinio keltuvo valdymas su kroviniu ir be jo (taip pat įgūdžių demonstravimas, kai statybinio keltuvo operatorius dirba kartu su kitais darbuotojais, kurie pakrauna ir iškrauna krovinį);
3. statybinio keltuvo nuleidimas avariniu būdu, operatoriaus veiksmai esant galimai avarinei situacijai.

Vertinant praktinius įgūdžius, kai nėra galimybės atestuojamajam pademonstruoti veiksmų (pvz., veiksmai esant avarinei situacijai), atestuojamasis nuosekliai išdėsto veiksmų seką žodžiu. Praktinių įgūdžių vertinimas laikomas pakankamu, kai vertinimo balas ne mažesnis kaip 7.

Vertinimo kriterijai pateikti lentelėje:

Pademonstruoti įgūdžiai	Įvertinimas balais	Įvertinimas žodžiu
<p>Statybinis keltuvas parengtas darbui (pastatytas, sumontuotas, patikrintas), pavojinga zona nustatyta ir aptverta laikantis įrenginio techninėje dokumentacijoje ir darbuotojų saugos ir sveikatos teisės aktuose nurodytų reikalavimų, padaromos 3 klaidos, nesukeliančios pavojaus operatoriaus ir (ar) aplinkinių gyvybei ir sveikatai.</p> <p>Valdo statybinį keltuvaž be trūkčiojimų. Iš pirmo bandymo nesustabdo keltuvaž reikiamame aukštyje. Nuleidžia statybinį keltuvaž avariniu būdu arba, nesant galimybės tai pademonstruoti, pasakodamas veiksmų seką išdėsto netiksliai</p>	7 balai	Pakankamai
<p>Statybinis keltuvas parengtas darbui (pastatytas, sumontuotas, patikrintas), pavojinga zona nustatyta ir aptverta laikantis įrenginio techninėje dokumentacijoje ir darbuotojų saugos ir sveikatos teisės aktuose nurodytų reikalavimų, padaromos 2 klaidos, nesukeliančios pavojaus operatoriaus ir (ar) aplinkinių gyvybei ir sveikatai.</p> <p>Valdo statybinį keltuvaž be trūkčiojimų. Iš pirmo bandymo nesustabdo keltuvaž reikiamame aukštyje. Nuleidžia statybinį keltuvaž avariniu būdu arba, nesant galimybės tai pademonstruoti, pasakodamas veiksmų seką išdėsto netiksliai</p>	8 balai	Gerai
<p>Statybinis keltuvas parengtas darbui (pastatytas, sumontuotas, patikrintas), pavojinga zona nustatyta ir aptverta laikantis įrenginio techninėje dokumentacijoje ir darbuotojų saugos ir sveikatos teisės aktuose nurodytų reikalavimų, padaroma 1 klaida, nesukelianti pavojaus operatoriaus ir (ar) aplinkinių gyvybei ir sveikatai.</p> <p>Valdo statybinį keltuvaž sklandžiai ir be klaidų. Nuleidžia statybinį keltuvaž avariniu būdu arba, nesant galimybės tai pademonstruoti, pasakodamas nuosekliai ir be klaidų išdėsto veiksmų seką</p>	9 balai	Labai gerai
<p>Statybinis keltuvas parengtas darbui (pastatytas, sumontuotas, patikrintas), pavojinga zona nustatyta ir aptverta laikantis įrenginio techninėje dokumentacijoje ir darbuotojų saugos ir sveikatos teisės aktuose nurodytų reikalavimų, be klaidų.</p> <p>Valdo statybinį keltuvaž sklandžiai ir be klaidų. Nuleidžia statybinį keltuvaž avariniu būdu arba,</p>	10 balų	Puikiai

nesant galimybės tai pademonstruoti, pasakodamas nuosekliai ir be klaidų išdėsto veiksmų seką		
---	--	--

Kilus ginčams dėl vertinimo, galutinį sprendimą priima atestavimo komisijos pirmininkas.

Atestavimo komisija sudaroma vadovaujantis Mokymo ir atestavimo darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais bendraisiais nuostatais. Žinias ši komisija vertina vadovaudamasi mokymo įstaigos vadovo patvirtintu atestavimo komisijos darbo reglamentu (toliau – Reglamentas), kuris turi būti parengtas vadovaujantis Mokymo ir atestavimo darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais bendraisiais nuostatais, šioje mokymo programos dalyje nustatytais reikalavimais ir kt. teisės aktais, reglamentuojančiais atestavimo procesą. Reglamente turi būti nustatyta egzaminų tvarka: mokinio asmenybės nustatymas, užduočių pateikimas, supažindinimas su vertinimo sistema ir pasekmėmis pažeidus egzaminų tvarką ir pan.

Atestavimo komisijos sprendimas įforminamas atestavimo darbuotojų saugos ir sveikatos klausimais protokole. Žinias ir (ar) įgūdžius komisijai įvertinus nepakankamai, leidžiama pakartotinai jas tikrinti ne anksčiau kaip po dviejų savaičių.

Asmenims, išlaikiusiems egzaminą, išduodamas nustatytos formos pažymėjimas ir atestacijos pažymėjimas, kuriuose įrašyta „*Gali dirbti statybinio keltuvo operatoriumi*“.

Protokolai, testai ir kita žinioms tikrinti naudota medžiaga saugomi mokymo įstaigoje Bendrųjų dokumentų saugojimo terminų rodyklėje, patvirtintoje Lietuvos vyriausiojo archyvaro 2011 m. kovo 9 d. įsakymu Nr. V-100 (Žin., 2011, Nr. 32-1534), nustatytą dokumentų saugojimo terminą.

Baigiamojo vertinimo metu mokymo įstaiga turi sudaryti sąlygas skaidriai ir objektyviai patikrinti atestuojamųjų žinias ir gebėjimus, laikydamosi šioje programoje ir teisės aktuose, reglamentuojančiuose atestavimą, nustatytos tvarkos. Pažeidusi nustatytus reikalavimus, mokymo įstaiga atsako įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.